

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szemlémi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.”

A m. kir. postatakarékpénztárnál a 998. sz. cheque-számla tulajdonosa.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Kossuth-utca 19. szám a. házbán R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor terfoglata 6 kr.
Bé yezdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Kossuth Lajos-utca 19. sz. a. házbán, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezlszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Záróra.

Hullhat a zápor, pocsekká tehet a jégeső mindent, beleüthet a villám a buzakeresztbe, toronyba: a mi népünk jókedvét nem ronthatja meg az ég sűrű esapása. Elvégzi napi teendőjét úgy a hogy, s aztán rebus bene gestis szórakozni kezd.

Nem lehet sok kifogásunk az ellen, hogy ki mi módon tölti le életét; az egyéni szabadság talán sehol a világon nem terjed ki annyira, mint nálunk. Szabad itt minden, a lázítástól a legrejtettebb gondolatok nyilvánításáig, magán-házakban, nyilvános helyeken, utczán, piaczon. — egyszóval ott ahol van teheti mindenki azt, a mit akar; — és hagyján, ha az értelmiség foglalkozása abban kulminál, hogy miként lehetne a létező rosszon változtatni s e közben eseberből vederbe juttatja embertársait, mind azt több közintézetnél tapasztaljuk, de sajnos, igen sok ember foglalkozása kizárólag abban áll, hogy miként bosszanthassa egészen rendszeresen polgártársait akkor, mikor a testileg lelkileg kimerült embernek pihenőre volna szüksége.

Minden valamire való nagyobbacska városban van egy közegészségi szempontból szükséges intézmény, melyet e helyen nem akarunk megnevezni, köztudomásu dolog, hogy városunkban utóbbi időben ilyen intézmény, helyesebben „intézet“ nincsen. Csalódnánk ha azt hinnők, hogy e hiányból nálunk magasabb erkölcsi nivóra lehetne következtetni; mert ezen egy törvényen belül álló intézet megszüntével egész légiója árszította el városunkat a törvényen kívül állóknak, s ma már családos embernek, ha néha napján kedve szottyanna feleségével és gyermekeivel valamelyik vendéglátó helyen megjelenni: vagy szemet kell hunynia, vagy szent hódolattal bámulni a civilizáció lélekemelő hatását az emaneziáció terén.

Bármennyire óhajtjuk, hogy a nagyvárosok sorába emelkedjünk, nem lélekszámra és kiterjedésre, hanem műveltségben, az állal, hogy közhasznu intézményeink a korrallal együtt fejlődnek,

TÁRCSA.

A platánok alatt.

(Levél a Margitszigetről.)

Rabszolgái vagyunk a szokásnak meg az érzelmeknek, s a gyarlóság még annyira sem képes, hogy a legkétesebb értékű behatások alól szabadulni engedje — az embert. Az érzelmek bilinesei mindig vagy legalább sokszor kellemesek, sulyuk alól menekülni alig-alig kívánczunk de ez nehéz is volna; a szokás már inkább bírja kifakadásra, pedig a német költő szerint: „der Mensch ist ein Gewohnheitsthier“. A sok adat közül — mert hiszen mindenki tud egy esomót, — kikapom a nyári fűdözést, a mikor az nem gyógyezél szempontjából történik, s a hogy itt a Margitszigetet, e esodás paradicsomot végtől-végig járom, elgondolkozom az élet-, a világ folyása felett. Gondolatim szárnyat öltenek, s amint megpihenek, inne egy elem rajzolt felhőbe burkolt áldó kéz rávezet a teremtő remek alkotásaira, melyek közt a Margitszigetben a természet esodája és az emberi kéz művészkedése oly szép harmoniába egyesülnek.

Gondolatim messze — nagyon messze visznek, oda, hol „a sorok között is olvasnak.“ mert nem képelek tollat, mely a sziget szépségeit oly élettéljes színezéssel állíthatná az olvasó elé, hogy a kis paradicsomról kellő képet nyerhetnének. Enyémnél hivatottabb toll elég szépen festette már a sziget bájait, melyet a nagy természet oly pazarul rakott rá egy darabka földre.

A fővárosi dolgos és dolgoatlan nép, a vidékiek, jómódu és kevésbé tehetős polgárság hétköznapi vagy ünneppalapon siet a „Feeske“, „Hattyu“, „Sólyom“ vagy „Szent-István“ fedélzetére, s menekül a nyári nap égető tüze elől. A hajó méltóságos nyugalommal szeli a szöke Duna habjait, kajutjében s a fedélzetén stoikus nyugalommal vonul míg a méltóságos ur mellett — a józsetvárosi szatócs, ki véletlenül az édes munkaszünetet élvezvén — magánál nagyobb urat nem ismer, s bámu-

abban az egyben, hogy puritán erkölcsünk legyenek, mégis talán jobb volna kis városnak maradnunk; oly esendes erkölcsös kis városnak, melynek polgárai a komoly munkában lelik örömeiket s a léhaság és könnyelműség az erkölestelen keresetmóddal párosulva csak szórványosan, mint ritkaságok fordulnak elő.

Nem szólalnánk fel, ha a nyilvános mulató helyek akként volnának berendezve, hogy sem az utczánjáróknak, sem a békés szomszédoknak alkalmatlanságot nem okoznának; de vannak olyanok is, melyekből még a szomszéd utczákra is elhallatszik a dorbézoló női hang, veszekedés, kacaj, káromkodás s az akadémikus kifejezéseknek teljes szótára egész a hajnali órákig.

Hogy serdülő fiaink, leányaink mennyire épülnek ezeknek hallásán, azt ítélje meg az a bölcs tanács, mely az ily helyiségek zárójáról még nem gondoskodott.

Óhajtjuk azonban, hogy gondoskodjék. Addig míg népünk erkölcsi élete teljesen megmételtyezve nincsen lehet segíteni a bajon rendőri intézkedésekkel. Állapíttassék meg az esti záróra azokra a helyiségekre nézve, melyeknek nyitott ablakai az utczákra néznek, mert a nyilvánosság szempontjából ez idő szerint ezek eshetnek kifogás alá. Gondoskodjék a rendőség a megállapított záróra pontos megtartásáról. Ezt kívánja a közmorál.

Gömör megye az agyagiparkiallításán.

Budapesten, a kereskedelmi muzeum által rendezett agyagipari kiállítás második ciklusa tudvalevőleg e hó 15-én nyílik meg. Már az első ciklus felkeltette a szakkörök érdeklődését, mert a kiállítás minden tekintetben általában sikerültnek tartatik s a kiállítók még a második részkiállítás előtt meglehetnek az erkölcsi, sőt nem véltünk esalódnai, meg lesznek az anyagi sikerrel is elégedve.

Áll talán ez Gömör megyére is, mely pedig a kiállításon nincs úgy képviselve, a mint azt szeretttük volna. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a legszélesebb körű agitációt követte ki a kellő képviselet iránt, s hogy ez még sem következett be, az a viszonyok által szült közönyösségnek tudható be, melyet e sorok

latos közönnyel füstölve szomszédja orra alá, elhomályosítani igyekszik a finom „Especiales“ illatát az ő büzös rövidre vágottjával. Egymásután vonulnak el előttünk a rakpart monumentális épületei: Az épülő új országház, a Lukács- és Császárfürdő stb. Egy zökkenés, a hajóskapitány harsány utasítása a gépesznek, egy hatalmas füttty, s a „stég“ megtelek az utasokkal, kik aztán szerte szélednek a tágas szigeten.

Ablakom alatt hömpölyög a szöke Duna, olykor-olykor merész locesanással mossa végig a partot s fél-fél riaszt merengéséből. Nap kelésének megkapó képét szemlélem. A kellemes, tiszta levegő hatalmas erővel tölde be ablakomon, a nap pedig lassacskán bontakozik ki palástjából, s enyhe melegét árasztja a gyönyörű tájra. Sugarai megtörnek a folyam habjain s messziről esillognak. Könnyű személyszállító hajó siklik tova a habon, majd nehéz járatu vontató hajó igyekszik lassan tovább, karvas tagsága kötéllel huzva maga után terhek sulya alatt görnyedő hajókat. Hosszat, éleset fütttyent mindenik, miközben zugva, mormolva esapkodják a vizet a kerék küllői, s élesen szeli a habokat a hajó orra . . . A gyepe esillogó harmattal telt, a virágok gyönyörű színpompában ragyognak; a platánok levelei üdék, csak itt-ott lebbenti meg őket az enyhe reggeli szellő. Az áttellenes partról a matrókok vig dala hangzik át, — dallukkal versenyt fűtől a rigó, kaeskarings hangokkal töltve be az üde légkört.

A fűdővendégek pedig kivonulnak a szállókból. A délezzel generálist követi a kövérkényelmes asszony, utánuk jön egy sereg apró gyerek vigan ugrándozva; itt egy természetes asszony, ott meg sápadt arcu fiatal lányzó a „deutsche hóu gouvérnanttal, megtört, nehéz járásu öregek; férfiak és nők, toló-kocsiban az önmagokkal tehetetlen aggok. Majd elősétálnak a nyegle gavallérok felgyűrött nadrággal, körmög kihuzott fényes kézzel, fülig érő gallérral. A gomblyukban az obligát szegfű. Szemlét tartanak a hölgyek felett, kik közül előkelő nemességgel vállik ki a könnyed francia, mögötte sikkes

iroja, mint a kamara küldötte, több helyt maga előtt talált.

Hisz volt oly község is, mely a képviselet iránt ig éretet tett. — de ez csak szó volt. Sürgetéseink daczára sem történt semmi.

Azt nem lehet tagadni, hogy a kiállítások sűrűségük s gyakoriságuk miatt népszerűségükben esorbát szenvedtek, s mint igen sok helyt a közönség oda esodítására, az idegenforgalom emelésére irányuló látványosságok, még a szakközönség előtt sem egészen kedveltek. Amde annál inkább lehet az oly kiállítást becsülni, mely egy iparágat vagy iparcsoportot ölelvén fel, tisztán tanulságul van hivatva szolgálni, mert hű képét szolgáltatja az illető iparágak úgy történelmi, mint ethnographiai szempontból. E czél a szóban forgó agyagipari kiállítás által eléretett, s ép ezért sajnáljuk, hogy Gömör megye ezen legkiterjedtebb iparágá, az alföldi hajdan híres szállítója, teljesen kielégítő módon nem látjuk az iparesarnokban.

A rekrimináció talán még nem késő, mert bejelentést mindig lehet tenni augusztus 15-ig, mely körülményt melegen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Az első ciklusban részt vettek Gömör vármegye területéről a téglá- s edényiparosok közül: Bahéry János tanító Susány, (tégla- eserép- s fazekasárú); Babarik Márton téglakészítő Fazekas-Zsaluzsány, (tűzálló téglá és agyag); Baksa György ugyaninnen (tégla és eserép); Baksa Márton ugyaninnen (ugyanazt); Bolha György szintén: Rimaszombat város téglatelepe (tégla); Széles Orbán János téglakészítő Susány (eserép és téglaminta); id. Szlanina János téglakészítő Fazekas-Zsaluzsány (nyers agyag, téglá és eserép); Paroy András fazekas Pádár, (tűzálló agyagból készült konyhadény); Perlász község (edény és virág-eserép); ifj. Póvárcs József és Futasz Mátyás fazekasok Rimaszombat (edény s olvasztótégely, virág-eserép); Süvete községi fazekas társulat (Jankó András, Kovács János, Maczkó András, Péter György, Reken György és Vezsán János) (fazekasedények). A kályhás ipar csak egy képviselővel bír, Andrik Sámuel tamásfalvi kályhakészítő személyében, ki is két darab kályhát állít ki. A köipar az egész megyéből csak Kubinyi Gáspár (Rimaszombat) által nyert képviseletet (nyustyai, tiszolci, rimabrézói, balogfalvi, derenesényi, szálkai, kokovai, esztrényi, várgedei magnés-, tüfi, csupornész-, darázs-, tűzálló-, homok- és márványkövek). A kőedényipartól távol vannak: a második sorozatban azonban az új kezekben levő murányi gyár ott lesz. A mészipar egyáltalán hiányzik, a mi különösen nagy hiba a tiszolci mésztelep tulajdonosai részéről is.

Igaz, ha a kiállítók számát összehasonlítjuk, az 1885-iki kiállításon résztvettek csoportjával, meglehetünk elégedve. De a korábbi kedvezőtlen állapothoz való ha-

méltósággal halad a hercegnő, kísérve komornája és két drabális legénye által. Nem hiányzik az a bizonyos kiborotvált állu anglis sem, ki hosszú régt oldalszakállat ridég egykedvűséggel simogatja, majd jegezgeti a különlegességeket. A szolganépség futkos a telepen, eseng-bong, a kursalonban a halvány mademoiselle elegans mozdulatokkal, érzélgős mondatban veti ki a billentyűkén a „La priere d'une vierge“ áhitatra gerjesztő akkordjait.

Ilyen a reggel képe, melybe olykor-olykor belevegyül a lovasuti kocsis dűbörgése, a kocsisok harsány túlkölése, mellyel esalogatja a felső sziget vendégeit az alsó koresmába. Azt hinnők, hogy konkurálnak, pedig ez a gond még nem bántja Reinprecht urat, a zeneszerző koresmárost, lévén ő berlje mind a két vendéglőnek. E mellett persze, híven kultiválja a muzsikát is. Olvasóim bizonyára nem sejtik, mikor valcerjei tánczra ösztökéli őket, hogy a dallamos tánczdarab szerzője a Margitsziget vendégeit látja el finom ramsteak-vel, filet-vel és majonnaise-el, persze finom áron. Gondoskodik egyszerűsmind arról, hogy az étkező vendégek az ő szerzeményeiben gyönyörködjenek minél többet.

A délelőtől jórészt a fűdőzéssel töltik. A nagy fűdőház ilyenkor szinte vízhangzik az élénkségtől, s a kedves pénztárnok- matróna alig győzi a jegyeket adni. A gyönyörű fűdőház kűszöbét bizonyos önkéntelen áhitattal lépjük át. Olyan ez, mint egy templom; három hajójával egy dómhoz hasonló. A balszárnyban 21 kőfűdő, a másik kettőben 31 márvány, tükör és villanyos fűdőre berendezett szoba van. Csupa csin, merő tisztaság, ügyes kezek gondos munkájának legkésebben szóló dicsőróje. S a szolganépség illő pendantja a szállodai személyzetnek, hol a portás meg a szobalány járnak elő az udvariasság és figyelmesség példás személyesítőjeként. A fűdő vize természetes meleggel, kénes forrásból jó; tükörtiszta, s 35°-ról lehűthető a kívánt hőfokra. A lakások s az étkezés a mellett, hogy minden igényt kielégíthetnek, aránylag nem drágák.

Az üdülni vágyó község itt mindent feltalálhat, csak egyet nehezen: a társaságot. A társadalom minden

soulítás, midőn haladásról van szó, helyes alapul el nem fogadható.

A kiállítás első sorozatáról Petrik Lajos tanár hivatalos szakzerü jelentése, előre becsátván az általános viszonyok ismertetését, részletes bírálatba is becsátkozik, mely a gömörmegei iparról több helyt elismeréssel emlékezik meg. E kiváló szakértő e kritikája buzditással is szolgálhat iparosainknak. Többek között mondja Petrik tanár: „A kiállítóknak nagy része még kézzel készíti a cserepet, de ezek között is sok jó anyagot láthatunk. Így vékonyságuk által kitérnek a gömörmegei eserepek, melyeket főképen a fazekas-zsaluzsányiak készítenek.” — A tégláról szólván idézett forrásunk, a következő jól eső bírálatot mondja: „Határozott haladás mutatkozik a fazekas-zsaluzsányi kézművészekben. A földművelési és kereskedelemügyi minisztérium segélyezése mellett a fazekas-zsaluzsányi házi iparosok az 1884-ik évben szövetkeztek és téglagépet hoztattak. A gépek jóságáról meggyőződve, a társak elváltak, az egyesek maguk vették gépeket és a mostani kiállításon már öt gyáros szerepel: arujok technikailag tetemesen javult és olcsósága miatt mindig versenyképes fog maradni.” A fazekas u. n. házi iparosok közül kiemeli, „hogy a süvetei (valamint a sárosspataki) fazekasok korsói jellemző színes engobeokkal festett dísz mutatnak.” Felemlíti még a fazekas-zsaluzsányi fazekasok közönséges használati edényeit.

Enyhében kivonatoltuk a mérvadó bírálatot, melyből láthatjuk, hogy a kiállításban való részvétel érdemes ez oldalról és érdemes anyagilag is, a mennyiben több eladás s utánrendelés történt, melynek számszerű eredményéről később majd megemlékezünk, hogy a közöny ez irányban is legyőzessék. Sugár Ignác.

Törvényszéki esernök.

1891. augusztus 12-én. — 1. Magánokirat hamisítás kísérletével vádolt Rácz Miklós elleni végtérágyalás.

2. Tűzvesz okozással vádolt Miklós Mihály és társai elleni végtérágyalás. — 3. Sulyos testi sértés büntetéssel vádolt Brezák János és társa elleni végtérágyalás.

1891. augusztus 13-án: — 1. Zsarolás vétségével vádolt Groszman Adolf elleni végtérágyalás. — 2. Rablás büntetéssel vádolt Farkas László elleni végtérágyalás. — 3. Magánokirat hamisítás büntetéssel vádolt Boholy Pál elleni végtérágyalás.

Felvételi s pályázati hirdetés.

A rimaszombati m. kir. földműves iskolánál, — melynek czélja kisbirtokosokat s bérleket gazdaságaik ok-szerű kezelésére s berendezésére oktatni, nagybirtokosoknak megfelelő gazdákat képezni, — az erre szervezett két éves tanfolyam október 1-én veszi kezdetét.

A felvételtől óhajtok, ez iránti kérvényeiket 50 kros bélyeggel ellátva, a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. Minisztériumhoz ezimezve, f. évi augusztus hó 15-éig kell hogy betérjessék az alatt irt igazgatósághoz.

Felvételi feltételek a következők:

1. 17 éves életkor — pár hónapi különbség, ha az illető jó kifejlődésű erőteljes, figyelembe nem vétetik, — egészséges testalkat, mely utóbbi orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

2. A legutóbb nyert iskolai bizonyítvány, melyben a magyar nyelven olvasni-írni tudás, a négy alapművelésben jártasság, s a jó erkölcsű magaviselet igazolása szükségesnek tartjuk.

3. Kívánatik oly írásbeli nyilatkozat a belépni óhajtó szüleitől esetleg gyámjától, melyben kötelezettséget vállal, hogy a teljesítendő fizetéseket az iskola pénztárába mindég időre beszovaltatja. Ellátási díj egy egész tanévre (11 hónap) 150 frt. fele közvetlen a belépéskor fizetendő; ugyanezkor 10 frt biztosítási díj az esetleg tett károk, elhasznált gyógyszerekért helyezendő letétbe, mely végleges távozáskor leszámoltatik. — Továbbá 3 frt könyvtári díj egyszer s mindenkorra. A második felévi tápdíj, az illető tanév március hó első felében fizetendő be.

Mintán ezen fizetési feltételeket szegényebb szülők nem tudnák teljesíteni, a nagyméltóságú minisztérium ösztöndíjas helyeket engedélyezett, melyekre ezennel pályázati hirdetettik:

1. több teljesen ingyenes ellátással

2. több 40 frt fizetendő díjjal.

Vannak alapítványos helyek is, Rimaszombat városa s Gömörmege által, mely helyek betöltése első sorban az illető alapítóktól függ.

Jegyzet: Az iskolába belépő magával tartozik hozni fehérneműt, és pedig: 6 inget 3 törülközőt, 6 lábravalót, 4 ágylepedőt, 1 szalmazsákot, 2 párnahaját, 1 párnát, megfelelő számú zsebkendőt és kepczákat, erős felső-öltözéket és 2 pár eszmat, kését, villát és kanalat.

A kiképzésre felelt előnyösen hat a gazdaság terjedelme, s annak dusan való felszerelése:

Szántóföld 308 cat. h. 267 □ öl

Rét 80 " " 442 " "

Erdő 472 " " 800 " "

Belsőség 37 " " 510 " "

Összesen: 898 cat. h. 419 □ öl.

Bővebb értesítéssel, megkeresésre szívesen szolgál: Rimaszombat, 1891. aug. 1-én.

A m. kir. földműves iskola igazgatósága.

Helybeli hírek.

Felhívás. Minthogy gimnásiumi tanulók csakis a tanári kar, illetve az igazgató által előzetesen megvizsgált helyeken és egészséget nem veszélyeztető számban lakhatnak, tisztelettel felhívom azokat, kik a jövő 1891/92-ik tanévben tanulókat óhajtanak szállásra vagy kosztra elfogadni, hogy folyó hó 15-éig naponként 1—2 óráig az igazgatói irodában jelentkezhetnek — Ez alkalommal bejelentendő a kiadó szállás nagysága, (hosszusága, szélessége és magassága), minősége (utezai, udvari vagy padlás szoba), az ablakok száma. Pinczelakásokban semmiképen, padlászobában az illető szüle írásban kiadott nyilatkozata alapján engedtetik meg a tanulóknak a lakás. — Minden tanuló számára külön fekhely mutatandó ki, kivéve a gyermekkorban levő testvéreket, ha az illető szüle az egyúttalvást megengedte. — A kik az említett ideig nem jelentkeznek tanulókat nem fogadhatnak szállásra. — Rimaszombat, 1891. aug. 5. — Bodor István, igazgató.

Nyilvános vizsga. A rimaszombati földműves iskola tanulóinak nyilvános vizsgálata e hó 8-án d. u. 2 és 3 óra között lesz Kurinezon, melyre az érdeklődő közönséget szívesen látja az igazgatóság.

A „Gömörmegei Tompa-szobor egyesület” f. hó 9-én a gimnásium tornacsarnokában gyűlést tart, melyre megyénk ifjusága mentől tömegesebb megjelenésre hivatik fel.

Igazságos villám. Mult szerdán délután 4 óra tájban a hirtelen összetornyosult fellegekől sűrű menykőcsapás ijesztgette a gyengébb szívűeket. Egyik leghatalmasabb szavu villám az újítás alatt levő róm. kath. templom tornyába esapott be s mintha oda fent megszívlelték volna azt a panaszt, melyet lapunk 30. számában hangoztattunk, ép azt az óra lapot rongálta meg, a melyik a legizléstelenebbül van oda mázolvá. — Mindebből kiténik, hogy mégis van igazság, ha nem is idelett — mert a földiek jó izlés diktálta panaszuokra fittyet se hánytak — hanem oda fönt s így remélhetjük, hogy az, amit maga az Ur sem tűrhetett meg a maga házában, okosabban lesz megkorrigálva. A leesapó villám azonban meglehetősen széles-lyesen végezte be pályáját, a torony másik oldalára fordult, végig futott a rendőrkapitányi hivatalhoz vezető esengetyű öröton a városház átjárója alatt valahol eltűnt. Az említett óralapon kívül egyebben nem tett kárt. Másnap, esütörtökön délután, hasonló időben, a fellegek ismét garázdálkodni kezdtek s a menykő hullásnak ezuttal egy kereszt buza lett áldozata az akasztó hegyen. Egy kissé mégis sok a hogy a sors velünk bánik!

Uj alapszabályok. A rimaszombati általános ipartestület újabb módosított alapszabályait, — melynek a többek közt egyik nevezetes pontja: hogy a tagsági-díj egyről 5 frtra lett felemelve, a m. kir. belügyminisztérium f. évi július 24. napján 42958. számú rendeletével megerősítetett.

Esefélé aztán ismét megelégnélnek a sziget rendezt utai. Kisebb-nagyobb társaságok verődnek össze, elmennek a közeli hajóállomáshoz s várnak Ifju menyecskek, fiatal leányzók, tisztos matróznak és ősz családapák, mindannyian örömtől sugárzó arczczal sietnek érkező vendégeik elé Magam is ki szoktam nézni néha. Egy megmagyaríthatlan ösztön vonz, de mindig csak bánatosan térek vissza En hiába várok; tekintetem megtörik a láthatáron, — elborul előtte az ég alja

De haladjunk a szigetet látogató társasággal. Szópen rendezett, sok gondtal munkált utak gyönyörű szegélyét magas lombos fák képezik, melyek ágai gyöngéden borulnak egymás fölé, egyik-másik mintha szeretetteljesen ölelkezve nyujtana kellemes árnyékot a járó-kelőknek. A fűrdeház előtt és mögött megkapó képen remekel a szönyegkertetészet, Mintha szép zöld puha bársony alapon a legpompásabb színben ragyogó himzés volna előttünk. A sok izléssel és komforttal berendezett nagy szállodától jobbra fekszenek: a fűrdeház, gyógytár, a felső vendéglő, gépház, kiszálló és az ivócsarnok. Utóbbi mellett látható a remek vízesés, melyről a meleg kénes víz vastag sugarakban omlik a Dunába. Néhány lépéssel elérjük a lóvasuti kocsii állomását s a lófejűn kényelmesen eljutatunk 8—10 percz alatt a sziget alsó részéhez. Az uton megismerkedhetünk futólagosan a sziget történelmi nevezetességével is. A sziget közepetáján a régi főhercegi lak mellett láthatók a hajdani premontrei Szent-Mihály-templom romjai. Közéleiben találjuk a híres platánokat, melyek a mellettük elterülő óriási kerttel a sziget díszét képezik. A gyönyörű rózsák, szegfűk ezrei, a szép fenyő-fák méltó díszítői a főkertész gondos ápolásának. Az ávőgház telve van a legpompásabb dísznövényekkel. A kert közepén, kis fedett helyen emelkedő szökőkút vizsugarait el-el kapdossa a szellő, s kellemes hűssé teszi körülte a levegőt. A 18—20000 rózsató körül jól gondozott faiskola, közel ehez a hársfák csoportja gyönyörködött a járókelőknek. Itt töltötte Arany János nyarantán kellemes napjait, s a kegyelet immár táblával jelöli elhunyt

Sár az utczán, sár a gyalogjárón: a csutorás, hogy gyalog ne járjon, gondoskodtak oda fent előre s özönével hull a piszkos löre — a földre. Még délelőtt süt a nap keményen, foly a munka a mezőn serényen; egymásra dől a sok száraz kéve, de bizony az soh' sem lesz megéve, mert a száraz délutánra mind luesokká válik — azután szétmállik. S még az is, mi megmaradna nyilván: hamuvá lesz, beleüt a villám. A minap is egy otromba menykő leütött a fellegeterhes menyből s látogatást tett az Úr házában, megnézni a dolog hányadán van. Rendben talált mindent, a fedél már áll is, csak az óra lapja vala kriminális. Nem tett kárt — nem akart — csupán leütötte azt a mi az izlést rontotta föltte. Aztán tovább sétált, hogy rendet csinálván, lenézzen a város főhadi szállásán. Csitt! te gonosz villám! az igaz felvirrad nélkül is, mert hisz' nem vagy te — rőpirat, ne mártsd újjad más rüt mesterségébe, égi szülött bujj el a föld fenekébe!

Zenét kedvelő ifjuságunk bizonyára örömmel fogja venni ama hírt, hogy a melyben tudomására hozzuk, hogy Oláh Feri, jeles zenekarunk kitünő vezetője, a zenének helyben való tanítására vállalkozik. Örömmel mondjuk, mert Oláh Feri nem mindennapi ember. Jó ideig Bécsben, huzamosabb ideig Berlinben, Münchenben, Párisban tartózkodott. Mindezen helyeken a magyar zenének becsületére. És a mi őt a többi karmesterek fölé emeli, különösen az, hogy a zenének technikáját valódi műveltséggel tudja egyesíteni ama sajátosságával, mely csakis a mi ezigányainknál található fel. Különb is tehetségének legfényesebb bizonyítéka a Palócz Kálmán pompás zenekara.

Nyilvános számadás. A rimaszombati polg. olvasókör által saját könyvtára gyarapítása javára f. évi augusztus hó 2-ik napján a Széchenyi kertben rendezett jótékonyczelu nyári táncmulatság alkalmával 30 kros belépti díjjából befolyt 83 frt 10 kr., felülfizetésekből 13 frt 60 kr., összesen: 96 frt 70 kr. Kiadás volt: 41 frt 70 kr. Tiszta maradvány: 55 frt. — Felülfizettek: Institutórisz Endre 70 kr. Benyo Béla 70 kr. Tóth Arpád 70 kr. Kosztra János 70 kr. Káposztás László 70 kr. Rakottyai Danoné 50 kr. Nagy Károly 40 kr. Lőkővics Lipót 80 kr. Barányi Gusztáv 40 kr. Horváth György 40 kr. Kubik Ferencz 40 kr. Dapsy Viktor 40 kr. Dr. Löcherer Tamás 70 kr. Engel N. 30 kr. Rábely Miklós 30 kr. Miskolezy István 30 kr. Cseh János 30 kr. Éva János 30 kr. Heks Bertalan 30 kr. Percz Gyula 20 kr. Hódos Ferencz 20 kr. Györfy Pál 20 kr. Szatmáry Ferencz 20 kr. Mares Gyula 20 kr. Kandra János 20 kr. Rakottyai Lajos 20 kr. Molnár János 20 kr. Csillag Mór 20 kr. ifj. Cseh István 20 kr. ifj. Noga János 20 kr. N. N. 10 kr. Mázik Béla 10 kr. N. N. 10 Kovács Ferencz 10 kr. Soós Lászlóné 10 kr. Percz József 10 kr. Bombik György 10 kr. Szabó János 10 kr. Tóth Péter 10 kr. Léway István 10 kr. N. N. 10 kr. Liptay Andor 10 kr. Mares Ferencz 10 kr. Majorosy Rudolf 10 kr. Keresik Pál 10 kr. ifj. Matheidesz József 10 kr. Zsuffa Kálmán 10 kr. Mihályi Lajos 10 kr. Tarjani Ferencz 10 kr. N. N. 10 kr. Benkó János 10 kr. — Fogadják a kegyes adakozók szíves adományaikért a Polgári olvasókör hálás köszönetét. — Rimaszombat, 1891. aug. 3. Szabó László, jegyző.

Vármegyei újdonságok.

Meghívó. Gömörmege ifjusága a rimaszécsi járás székhelyén felállítandó járási szegény-menház alapítókéjének gyarapítására Ajnácskőn f. hó 15-én a fűrde-vendéglő helyiségeiben táncvizalmat rendez, melyre — miután nyomdai akadályok következtében a meghívók még nem küldettek szét — lapunk utján is meghívja a közönséget a mulatság rendezése. Belépti díj: 1 frt.

A gömöri ág. ev. egyház közgyűlése. A gömöri ev. esperesség rendes évi közgyűlést július 21. és 22-ik napján tartotta meg Rozsnyón az egyházi férfiak és esperességi felügyelők élénk részvétele mellett. Nagy örömet keltett Zelenka Pál püspöknek a gyűlésen való váratlan megjelenése, ki amint mondá, eljött, hogy üdvözölje a gömöri esperesség azon két vezérferfiát, kik mióta az esperesség élén állanak, rendet csináltak az esperességben, az ők vezetése alatt szép virágzásnak indult

nagy költőnk tartózkodási helyét. Csakhamar elérjük az alsó vendéglőt, hol katonazene szórakoztatja a közönséget. Vasárnap felváltva játszanak a zenekarok, déli 12 órá-tól délután 3 óráig az alsóban a ezigányok, a felsőben a katonák, aztán helyet cserélnek, s késő estig húzzák, fújják hol vígan, hol keservesen, de mindig híven visszahangozzák a lombos fák ezrei a zene hangjait.

Esteledik . . . A legszebb nyári alkony nehezedik a tájra, a néma esendett csak olykor-olykor töri meg a hajó fűtje. Közélel és távolból áhítatra gerjesztő, mélabus harangszó hallatszák, s a buzugóság magasztos érzetet költi fel a hallgatóban. . . . Elhangzanak az utolsó akkordok, a Duna hajjai méltósággteljesen haladnak tova; a távolból hallatszó evező csapkodása hívja fel figyelmemet, s nyomban reá kellemes hang üti meg fületem.

A sors elüt karod közül;
De szívem, de szívem
Csak te érted hevül!

A habot szántogató esolnak mind inkább közeledik, s mindjárt utána jön egy másik, melyről esengő női hahota, majd vidám férfi kacaj hangjait hozzáam a hirtelen kerekedett déli szél. Gondtalan ifjuság küzd bizonyára a széllel, habokkal, meg egymással. Nyilván nem vetnek ügyet Cicero mondatára:

„Crede ratem ventis,
Animam ne credere puellis,
Namque est feminae
Tutior unda fide!”

(Bizzad vitorládat a szelekre; de lelkedet ne bizzd a leányokra; mert a női hűségnél állandóbb a hullám!)

A vendégsereg nyugalomra tér, velök tartok hát én is, röpke gondolatokat küldv: a szellő szárnyain oda, hol a sorok között is olvasnak!

Dr. Kármán Aladár Ernő.

az ev. egyház; e két férfiú Szentiványi Árpád és Terrai Gyula. Ott volt megvénk új főispánja is, ki azon ünnepeken nyilatkozott, hogy új állásában is egyháza javára fog működni. Törköly János főjegyző gyönyörű imája után a közgyűlésen felolvastatták a hat ivre terjedő főesperesi jelentést, mely magába foglalta az esperesség egy évi külső és belső történetét, végül Terrai Gyula főesperesi mandátuma lejárván, hivataláról lemondott. A lelkesült hangulatból, mely a leköszönő jeles férfiú iránt nyilvánult, azt lehet következtetni, hogy ismét őt választják meg főesperesnek. A szavazatok október 1-ig Szentiványi Árpád bizottsági elnökhöz küldendők. Ezután az egyházmegye különböző ügyeit intézték el Végül a kaszinó helyiségeiben közönségre gyűltek össze, melyen a felköszöntök hosszu sorát mondották el Zelenka püspökre, Terrai Gyulára, Szentiványi Árpádra, Hámos L. főispánra, Markó Sándorra s az ev. egyház többi jelesre. Zelenka püspök Rozsnyóról másnap Sajó-Gömörre utazott.

Bizottsági ülés. Gömör-Kishont t. e. megye közgazgatási bizottsága folyó hó 10-én tartja rendes havi ülését, Hámos László főispán elnöke alatt.

Kishonti esperességi gyűlés. A kishonti evang. esperesség ez évi rendes gyűlését július 29. és 30-ik napjain Tiszolezon tartotta meg. Hozzá vagyunk szokva ezen gyűlések zajos lefolyásához. Ez egyszer azonban hiába várja azt a tisztelt olvasó. Oly rendes és szabatos lefolyással bírt ezen gyűlés, hogy mintagyűlésnek is mondhatnók. Az ellentétes nézetek sikra szálltak ez alkalommal, volt nézeteltérés, kapacitálás; de vagy az elnökség tapintatos közbenlépése vagy a szavazás döntőleg lépett közbe s a kimondott határozatokban megnyugodtunk valamennyien. — Julius 29-én d. u. 4 órákor tartott az esperességi gyámintézeti közgyűlés, melyet gyámintézeti istenisztelet követett. A zsúfolásig megtelt szép templomban Reguly Pál klenőzi lelkész ragadta el a hallgatóságot jól kidolgozott beszédével, melynek hatása alatt áldoztunk filléreinkkel a gyámintézett áldásos céljaira. — Az előérteket után, melyen a következő napi próbálkozás árnyát vetette, siettünk a magyar kaszinó könyvtára javára rendezett és igen jól sikerült magyar színi előadásra. — Bár ezen előadás már az előző számban ismertette volt, nem hallgathatom el a közreműködőknek elismerésünket kifejezni. Elvezetést estét szerezték nekünk, kik tapasztaltuk, hogy Tiszolezon nem oly kis számú a magyar tábor mint eddig hittük. — A másnapi közgyűlésen olvastatták a sok öröndetes mozzanatot tartalmazó főesperesi jelentés. A felső dekánus választásnál ajánlottak: Vansza fűrész és Banezik Samu kokovai lelkészek, utóbbi választott meg 10 szavazattal 6 ellenében a hazafias párt nagy öröme. — Ezt megelőzőleg meg bemutatatták magukat Banezik Samu Kokováról és Kolbenheyer Nyustyáról. Mindkettőt rokonszenven fogadta az esperesség. — 10 óra tájban megjelent körünkben Hámos László főispán, Kubinyi Aladár esperességi felügyelőnk üdvözlözte, hangsúlyozta, hogy az esperesség kebelébe jött viszonzni azon rokonszenvet, mellyel az esperesség őt főispáni állása elfoglalásakor üdvözlözte. — A további tárgyalás folyamán érdekes eszmecsere fejlődött ki az esperességi iskolaszék jelentésének tárgyalásánál s ép úgy a számvevőszék jelentésénél is. — A gyűlés végeztével két indítvány tárgyalott meg. Az egyik kívánta az esperességi jegyzőkönyvnek mindkét nyelven való kiadását, a mi, tekintettel e tekintetben fennálló régibb határozatra, el is fogadtatták a hiányzó költség forrásának megjelölésével. A másik indítvány b. Prónay Pál egyetemes egyházi felügyelő ellen volt intézve, mennyiben egy az országban tartott beszédje feletti sajnálatkifejezést czélt. Miután azonban ezen beszéd felolvastatták s Groó Vilmos az indítvány időszertütlenségét és czélszerűtlenségét több oldalról feltüntette s ellenében napirendetést indítványozott, indítványozó Bodiczky Mihály visszavonta indítványát. Felesleges említenem, hogy a közönség, melyen a főispán ur is részt vett, igen kedélyesen folyt le számos felköszöntő mellett. Azon óhajjal fejeztem be tudósítámat, hogy ezen szép gyűlést, mely első sorban a tapintatos elnökség érdeme, sok hasonló kövesse s legyen már egyszer vége azon sok visszavonásnak, mely a kishonti esperesség belnyugalmát két évtizeden át megzavarta a közügy nagy kárára.

Csenka Albert nagyrocezi közbeesülésben állott kereskedő, városi tanácsnok, a nagyrocezi magyar takarékpénztárnak 12 év óta hű és buzgó pénztárnoka, a polgári iskolának évek óta tevékeny iskolaszéki tagja, minden közügynek lelkes pártfogója, folyó évi július 25-én munkás életének 44-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Hült tetemei jul. 28-án d. e. 10 órákor az ág. ev. egyház szertartásai szerint, Nagytiszt. Glauf Pál rimaszombati lelkész és főesperes ur remek halotti beszédével, számos rokon, barát és ismerős részvétele mellett adatták át az örök nyugalomnak. Béke poraira!

Haláleset. Tóth Gyula, a Rimamurány-salgótarjani vasmű-részvénytársaság ózdi gyárában alkalmazott géplakatos, fejét munkaközben egy géprész megsértette, minek következtében 11 napi kínos szenvedés után július 30-án meghalt. Nevezett mint árva a Rimaszombat és Vidéke nőegyletnek neveltje s 19 éves volt.

Egyházkerületi gyűlés. A Tiszavidéki evangélikus egyházkerület, melyhez a gömői és kishonti esperességek egyháza tartoznak, folyó hó 20 és 21-ik napjain Poprádon fogja ez évi rendes gyűlését megtartani Péchy Tamás egyházkerületi felügyelő és Zelenka Pál püspök elnöke alatt. A megyénkbeli két esperesség intézkedett már képviseltetéséről s városunkból is több tekintélyes s az egyházi ügyek iránt érdeklődő férfi vesz részt ezen gyűlésen.

Megsziczelésül. A rimaszécsi ref. tanító, hivatala után, bir a Csobánka pusztai határban mint a régi susai urak ajándékát: 1291 □-öl földet, melynek egy negyede, nemcsak ilyen esős időben mint a mostani, de egyébkor is vizálló, hasznavehetetlen. Meg van állapítva rá 6 frt 45 kr. kat. tiszta jövedelem. Ki van vetve rá: 1-ször állami földadó: 1 frt 64 kr., 2-szor általános jövedelmi pótdó: 60 kr., 3-szor községi adó pótlék: 12 kr., 4-szer utadó: 1 frt 50 kr. összesen: 3 frt 86 kr. S ha hozzá vesszük a késedelmi kamatokat, és a minden évnegyedben nagy buzgósággal kiosztani szokott intő czédulákat, a négy frtból is bajosan futja ki. S az egész földért adó nélkül sem adnak 5—6 frt hasonbért. Az idén pedig a rajta levő buza termést teljesen megsemmisítette az árvíz. — Ezek alapján tisztelettel kérem a tek. Szerkesztő urat, mint a nevelésügy lelkes bajnokát, legyen szíves felvilágosítani arról, hogy

1-ször melyik törvény parancsolja azt, hogy a néptanítókat, a tanító csekély jövedelmük után községi pótdó vetessék ki. 2-szor. Az 1 frt 50 kr. utadót fizetni kell-e a rimaszécsi tanítónak, a rimaszécsi határhoz tartozó csobánkai pusztán lévő csekély birtoka után akkor is, a midőn ő, a rimaszécsi tanító birtoka, illetve fizetés után külön utadókönnyvel megfizetett? 3-or. Utadó kivethető-e azokra a tanítókat, a kiknek fizetésük nem megy rá 300 frtra? 4-szer. Ha mindezeket az adókat az ilyen tanítóknak is fizetniük kell, valjon az állannak erre vonatkozó törvényeiből azt lehet-e kiolvasni, hogy a magyar állam erején felül is pártfogolja a nemzetnek e szegény napszámosait? 5-ször. Ha úgy véli a tek. Szerkesztő ur, hogy ezért a kis Csobánka pusztai földeskeért azt a 3 frt 86 kr. adót és járulékait csakugyan mind fizetni kell, a rimaszécsi ref. tanító nevében azon szívességre kérem fel, legyen szíves közbenjárni a rimaszombati pénzügyigazgatásnál, hogy fogadja el ezen 1291 □-öl földeskeét haszonbérbe, a reá kivetett adóért, legalább 6 évre, mert a rimaszécsi tanító arról minden kárpótlás kívánása nélkül, az állam javára lemond. A Szerkesztő ur nagy szolgálatot tesz vele a nevelés szent ügyének. Én pedig ajánlom jószágigazgatónak az érdekelte körjegyzőséget. — Tisztelettel maradtam Rimaszécsen, 1891. aug. 3. — Vattay László, ev. ref. lelkész.

Monolog-estély Csizben. Sió Ferencz monolog előadó és szaváló művész, a nyári idény alatt néhány felvidéki fürdőt látogat meg művészetének bemutatása czéljából. Mint értesülünk, közelebből Csizt is fel fogja keresni s ott a vendéglő nagy termében előadást rendez, melyre előre is fejhívjuk úgy a eszi fürdő vendégeinek, mint a környék intelligenciájának figyelmét. Sió Ferencz mi előnyösen ismerjük s hisszük, hogy a kiváló spezialista a fürdő vendégek meglegedését is ki fogja érdemelni.

Árvíz. Mintha a kies Sajó völgy teljes tönkretétele volna a felsőbb régiókban elhatározva, úgy követik egymást nyomon a súlyosnak nyilvánosabb elemi csapások. Pedig az eddigiek is elég érzékenyen sujtottak már. A kálidosz vetéseket elverte a jég, s a mi még épen maradt, azt levette és majdnem teljesen megrothasztotta a sok eső; a takarmányt betakarítani nem lehetett idejében; a kápis növények megsárgulnak és fészükben rothadnak meg a sok esőzés miatt. És e nagy csapások még mind számbavetetlenek ahhoz képest, melyet a m. hó 21-i árvíz ránc hozott. Ez valóságos kegyelemdöfés volt s nem egy családnak adta kezébe a koldusbotot. Nem kímélt a féktelen elem senkit és semmit; tört, zuzott, elragadott mindent, a mi útjába akadt, embert, állatot, takarmánykiszlakat és gabna keresztet egyaránt. És mindez oly hirtelen, oly váratlanul történt, hogy mentésről szó sem lehetett. — Fent nevezett napon esett ugyan egész nap az eső, ebből azonban még sem lett volna oly nagy veszély, ha valahol a hegyek közt fellegszakadás nincs. Ugy 5 óra tájban még a nap is kisütött s mindenki dolga után látott. Ekkor egy 6 óra tájban megjött a nagy árvíz és hirtelen elárasztotta a völgyet. Borzasztó volt a rémület, mert a víz rohamosan emelkedett, s fél-nél lehetett, hogy az alantabb fekvő helyiségek egészen elsöpri. — Legtöbbet szenvedtek a Sajó mentén Beretke, Szárnya és Tornallva, hol beláthatlan területeket öntött be, házakat sodort el és roppant sok takarmányt és már keresztben lévő gabnát és árpát ragadott magával a piszkos ár. — A Turócz, ez a különben oly igénytelen folyócska, még nagyobb károkat okozott. Sőt Levárton az okozott sok anyagi káron kívül még ember életet is követelt. Elvitte Borsodi Kálmán ács feleségét, ki ép a kertjében foglalatoskodott. Harkácsos meg egy egész nyáj disznót sodort el az ár. Annyi keresztet azonban még sem vitt el sehonnán, mint Bejéből, mert a falu nagyobb részét és határát egészen beöntötte. Beláthatlan területek vannak még most is víz alatt, melyeket az idén be sem lehet vetni, annyira be vannak iszapolva. A helyzet a Sajó és Turóczmentén kétségbeesítő és a nép, különösen, ha ezentul is ily gyakori esők járnak, nagy nyomornak néz elébe. A kár még nem állapítható meg, mert a víz még nem apadt le, az azonban bizonyos, hogy roppant nagy lesz.

Villám ütések. Julius 30-án ismét hatalmas vihar vonult keresztül a Balog völgye felett, mely alkalommal a villám is; lesújtott az újfalusi toronyba, Radnóton egy szénaboglyába és Czakóban egy eszürbe, az újfalusi toronyban a tetőzetét és ajtóját rongálta meg a szeszélyes villám; a két utóbbi helyen pedig tüzet is támasztott, de mihamar sikerült elejét venni.

A Feleden folyó évi július hó 27-én megtartott jótékonykezélu színelőadás és táncszelvényekből töltségből összesen befolyt 283 frt, melyből levonva a kiadásokat, a rimaszécsi járásban létesítendő menház alapja javára szép összeg folyt be, melyről a nyilvános számadás a jövő számban fog megjelenni.

Adakozás. A rimaszécsi ref. iskolára ujabban a következő adományok folytak be: Nagy József ur adott 10 frt. Hubay Gyula ur 5 frt. Illés Gyula ur 2 frt. Palánszki János ur 2 frt. Lozinák János ur 2 frt. Beke János ur 3 frt. Csenesik István ur 1 frt. Kellner Pál ur 1 frt. Schwarez Jakab 1 frt. Rimaszécs község 1 frt. Falk József ur 1 frt. Róth Dávid ur 1 frt. Brindza József ur 50 kr. Glatter Jakab ur 50 kr. Weintraub Dávid ur 50 kr. Krausz Sándor 50 kr. Összesen: 32 frt. Fogadják a jó szívű adakozók kegyes adományaikért a legmüvelebb községünket. — Rimaszécs, 1891. aug. 3. Vattay László, ev. ref. lelkész.

Vegyes hírek.

A felvidéki közm. egyesület f. hó 10-én Rózsahegyén tartott közgyűlése elé az egyesület választmánya egy 80 oldalra terjedő jelentést fog betervezni. A széles működési körrel bíró egyesületnek, minden anyagi és erkölesi erejét feltünteti a nagy gonddal összeállított jelentés, mely egyuttal számot ad az egyesület mult évi működéséről, bevételéről, kiadásairól stb. Minket, Gömör-rieket, a jelentésnek egyik pontja, mely a felvidéki testvéregyesület működési területének kitágításáról szól, érdekel különösebben; e fejezet így hangzik: „Gömör-Kishont vármegye közönsége már évekket ezeltől belátta szükségét annak, hogy az ott burjánzó nemzetiségi mozgalom ellensúlyozására közművelődési egyesület alakítson, mely kis területen működik ugyan, de az ottani hazafias közönség elismerésre méltó áldozatkészességéből

aránylag vége szép fejlődésnek indult; azonban hogy nem volt képes feladatainak megfelelő erőre emelkedni, és különösen, hogy nem volt képes az ország többi részeinek áldozatkészességét megnyerni, ezt épen a mozgalom szakgratottságának véljük jogosan tulajdoníthatni és így indokoltunk látnunk az ott működő közművelődési egyesületet a velünk való egyesítésre felhívni, s legyen szabad itt is hangsúlyoznunk, hogy nem nagyzás, hanem kizárólag a jól felfogott kölesönös érdekek mérlegelése vezet bennünket, mi a gömöriekben is társakat óhajtnak nyerni, megosztva velük küzdelmeinket, támogatva egymást törekvéseinkben, védve érdekeinkben. E testvéries felhívásra választmányunk válaszáat azt hisszük már megkapta a felvidéki egyesület. E válaszban teljesen indokolva van az, hogy miért nem esatlakozunk mi a felvidékiekhez; tiltják ezt érdekeink, viszonyaink s leginkább alapszabályaink, melyek értelmében vagyunk törvényhatósági kezelésbe menne át. — Azonban azt hisszük, hogy téved a jelentés szerkesztője, midőn azt állítja, hogy a mi egyesületünk nem volt képes feladatainak megfelelő erőre emelkedni. Ha ezt az anyagiakra érti, akkor alig van a világon hasonló természetű egyesület mely teljesen elég anyagi erővel rendelkezne; az erdélyi a legnagyobbak közé tartozik, de még mindig milliókra van szüksége s ezt jelentéseiben évről évre obligát hangon adja tudunkra Nekünk is roppant sokra van még szükségünk, de a mi viszonyaink egy kissé mégis mások, mint Arvában, Turóczban. Nekünk inkább agitátoraink vannak s ezeknek tulkapásai ellen más fegyvereket kell használnunk. Ha pedig az erkölesiekre érti, kijelentjük, hogy a mi hazafias küzdelmeinknek látható erkölesi eredményei voltak, s egyesületünk ezen a téren teljesen feladatának magaslatán áll.

Válasz a tót röpiratra. A lapunkban többször szelölöztetett tót röpiratra, mely avval a kérdéssel bíbelődik, hogy mi történik a magyarhoni ág. ev. egyházbán, közelebbről egy választirat jelent meg, melyet az „igazságának több barátja“ szerkesztett Nyitrán. Az ellenröpirat kemény válaszban czáfolja meg mindazon hazugságokat és rágalmatokat melyeket az első röpirat szerzője — kinek neve még mai napig sem ismeretes — összehalmozott. Egyenesen Judásnak nevezi a lázító író, ki saját hitsorsosainak ellensége. Tükröt ad az ellenröpirat a hazafias tót nép kezébe, mely világosan láttatja velök a nemzet-politikai viszonyokat, lerajzolja általános, de találó vonásokban a magyar földön élő nemzetiségek helyzetét s nem találja oly szomorúnak, mint azok, kik panszlavisztikus törekvéseikben megvalósíthatlan álmok után szaladnak s a külföldöt tele kiabálják alaptalan gyanúsításokkal és rágalmatokkal. Ajánlja az evangélikus tót népnek a magyar állameszme iránt való törhetlen ragaszkodást. Ezer év óta laknak velünk testvéries egyetértésben s ez idő alatt a magyar, nem hogy a tótok ellen tört volna, sőt inkább akkor, a mikor kellett védelme alá vette, — ma sem nyomja el, mert Magyarország minden rendű és rangú lakosa a törvény előtt egyenlő s egyforma politikai jogokat élveznek. A hazafias szellemű röpirat megérdemli, hogy mentől szélesebb körben megismerjék tót nyelvű hazánkfiak s ezért ev. papjaink és tanítóink figyelmébe a legmelegebben ajánljuk.

A felvidéki M. K. E. ez évi rendes közgyűlését, mint már említettük, augusztus 9. és 10-én Liptómegegyében, Rózsahegyén fogja tartani. A F. M. K. E. ezen közgyűlése kiváló politikai fontosságot nyer az által, hogy ugyanazon megyében fog lefolyni, melyben tavaly az ág. evangélikus püspök felavatásakor a panszlavok országra szóló botrányokat idéztek elő, igen üdvös lesz tehát, hogy az ottani tót népnek megmutatják, hogy a mi a felvidéken szellemre, vagyokra, születésre kiváló, az minden testestől lelkestől magyan, és oly erkölesi hatalommal rendelkezik, mely mellett a nagyszámú panszláv agitátorok ereje semmivé törpül. A rózsahegy közgyűlést az egyesület tevékeny elnöke Szalavszky Gyula belügyi államtitkár fogja vezetni és megnyitott beszédében az egyesület szervezetben megszabásu reformot fog kezdeményezni. E közgyűlésen Csáky Gyula gróf főispán vezetése alatt tömeges köldöttséggel fogja magát képviseltetni már Szepesmegye is. Különb a többi kilenez megye is szép számú küldöttel fog részt venni a rózsahegy nemzeti tüntetésen.

Az 1848-49-i szabadságharcsi emlékek kiállításának rendezői több értékes festményt rendeltek meg oly czéllal, hogy azokat a becses s értékesebb tárgyakat bekiülő kiállítások közt díjak gyanánt osszák ki a kiállítás befejeztével. — E festmények közt Kollarznak két igen sikerültnek mondható, képe van. Az egyik a Kossuth ezeledli beszédjét hallgató nagy közönséget látjuk, hogy mily lelkesedéssel és (a képen jól kifejezett) áhítattal veték őt körül a derek alföldi magyarok. Az előtérben állók közül többen leborulva hallgatják Kossuthot. E kép párja azt a híres jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth ezeledli beszéde után másnap több ezer (minden fegyvert fogható) ember lelkesedve indul Pest felé kaszákkal, fesszékekkel és ajkukon a Kossuth dallal. Azt állítják, hogy itt hangzott föl először a mi kedves netánk, hogy: „Kossuth Lajos azt izente.“ Szerzőjét ma sem tudjuk. — E képen kívül életnagyságu Kossuth mellképét olajba festve is kapnak mind ama kiállítások a kik nagyobb számú vagy a kik egyes de igen érdekes dolgokat küldenek. A többi kiállítás is kap életnagyságu fényképi mitációt Kossuth képéből. — Minden küldemény az 1848-49-i szabadságharcsi kiállítás rendezőinek Buda pesten a fővárosi vigadóba czimzendő.

Biztosítás vasuti baleset ellen. A vasutak kezelősei által gyakorolt leggondosabb elővigyázat daczára, majdnem naponta értesülünk ujabban történt vasuti balesetekről, minél fogva az utazási balesetek elleni biztosítást az utazó közönségnek legmelegebben ajánlhatjuk. — E tekintetben a Fonciére, Pesti biztosító intézet, igen kényelmes módszert hozott be. A biztosítást vevő fél ugyanis egészen tetszése szerint kiállítja kötvényét, biztosítása pedig azon időpontban lép érvénybe, midőn ezen biztosítási kötvény szelvényét a díjjal együtt az intézetnek beküldi. — A díj rendkívüli csekély (1 frt a biztosított összeg 1000 frtja után, egy évre, a biztosítás hónapokra, sőt napokra is szólhat, megfelelően kisebbített díjtétel mellett.) Kötvényürlapok az intézet összes képviselősegeinél minden menetjegyirodában, a nagyobb dohánytözsdekben, szállodákban, végre az igazgatásnál Budapesten, sas-utca 10. sz. alatt kaphatók. Az intézet azonfelül olcsó díjtételek mellett elfogad mindennemű biztosításokat balesetek ellen.

Tojaskivételünk érdekében. A Svajczba irányuló tojaskivételnek a magyar áruk ellen több oly kifogás emeltetik, melyek kevés gondossággal elhallgathatók volna, s melyek mellözése tojaskivételünk emelésére jótékonyan hatna. Így a magyarországi tojások nem válogathatnak, silányak és kiesinyek. A ládák, melyekbe a tojások csomagoltatnak rosszul vannak leszögezve, a házagok ninesenek kellőképp kitűnve, miért is igen sok tojás töröppen érkezik meg. Ezen sajnós körülményre a miskolci kereskedelmi és iparkamara azzal figyelmezteti az érdekelt köröket, miszerint a hiányok elhárításán ugy tojaskereskedelmünk jó hírneve, mint saját érdekükben igyekezzenek, valamint figyelmezteti a kamara a tojás-szállítókát azon észszerű stajer eljárás követésére, mely szerint a ládákat még a szalma berakása előtt két réteg erős papírossal béleljék ki, hogy így az áru ugy télen, mint nyáron a hőmérséklet káros behatása ellen nagy mérvben megóvassék.

Keleti kereskedelmi tanfolyam. Budapestben, az ottani kereskedelmi akadémián kapcsolatban f. évi szeptember 1-én keleti kereskedelmi tanfolyam nyílik meg, mely két évre terjed. Rendes hallgató lehet ki kereskedelmi középiskolát vagy akadémiát végzett, továbbá azok is, kik kereskedelmi pályán vannak elfoglalva, 18 éves életkort betöltötték s felvételi vizsga után a kívánt ismeretekről bizonyosságot tesznek. Rendkívüli hallgató lehet bárki, ki a kereskedelmi szakmában van elfoglalva s a tárgyak megértéséhez képzettséggel bír. Jelentkezni aug. 1-ig lehet a nevezett akadémiánál. Részletes program a miskolci kereskedelmi s iparkamaránál megtekinthető.

Hivatalos közlemények.

Magyar királyi honvédelmi minisztertől.

39681. sz. — Gömör és Kishont vármegye közönségének. Folyó évi július hó 27-ről kelt távirati fölterjesztése következtében értesitem a megye közönségét, hogy a megye területéről kiegészítést nyerő 16-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljának fegyvergyakorlatokra beidézett tartalékosai számára, a folyó évi augusztus 12-től kezdődő fegyver-gyakorlatoknak 10 nappal való elhalasztását, illetőleg a gyakorlatok kezdetének augusztus 22-ikére való megállapítását, tekintettel az idej rendkívüli időjárás okozta, azon körülményre, hogy a vármegye területén az aratási munkálatok jóval későbbre estek, és tekintettel a halasztást indokoló fontos közgazdasági érdekekre, a megye közönsége által fölhozott okoknál fogva, kivételesen engedélyezem és ez iránt az illetékes honvéd parancsnokságot egyidejűleg megfelelőleg utasítom. Ellenben az ezen megye területéről csak csekély részben kiegészítést nyerő honvéd lovasság tartalékos legénységére nézve a fölbbe meg nem változtatható gyakorlati tervnél fogva, ezen kedvezményes intézkedésemet kiterjeszteni módomban nem áll. A mi a megye területéről kiegészítést nyerő közös hadseregbeli tartalékosok fegyvergyakorlatainak elhalasztását illeti, erre nézve megjegyzem, hogy jöllehet ezen utóbb említett tartalékosok fegyvergyakorlatai már oly időre esnek (szeptember 1-től kezdődőleg), midőn az aratási munkálatok előreláthatólag nagyrészt befejezvék, és így a megye közönsége által fölhozott indokok megszűnése miatt, a fegyvergyakorlatok elhalasztása is részben tárgytalanná válik, mindazonáltal nem fogok késni, a fölmerülő szükséghez képest a közös hadügyminiszter ural egyetértőleg lehetőleg intézkedni. Fölhívom tehát a megye közönségét, hogy ezen rendeletmet, a beidézett tartalékos honvéd gyalog legénységre vonatkozólag azonnal tegye közhírré, és ennek megtörténtéről jelentését tegye meg.

Budapestben, 1891. évi július hó 30-án.

A miniszter helyett:

Gromon, s. k. államtitkár.

13804. sz. — Rendelet másolata széles mérvű azonnali közzététel — s a honvéd gyalog tartalékos legények megfelelő értesítése végett jbeli főszolgabíráknak és városi polgármestereknek kiadatni. — s a vármegyei hivatalos értesítőben közzétetni rendeltetik.

Rimaszombat, 1891. augusztus hó 1-én.

Bornemisza, alispán.

A nagyrócezi járás főszolgabírói hivatalától.

Árverési hirdetés.

1995. sz. — Gömör-Kishont t. e. megye nagy-rócezi járás Sumjác község határában, a sumjáci volt árbeszék tulajdonát képező fenyves erdőből, 46. 86. kataszt. hold területén található lucfenyő, haszonfa és kéreg f. évi szeptember hó 3-án Sumjác község közházánál d. e. 9 órákor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek alulírott hivatalnál, valamint Sumjác község közházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Jolsván, 1891. július hó 16-án.

Kuna Aurél, főszolgabíró.

12933. sz. — Ezen árverési hirdetés

a várm. hivatalos értesítőben szabályszerűen közhírré tételni rendeltetik

Rimaszombat, 1891. július 24.

Alispán helyett: Ujházy, főjegyző.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetés.

5162. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségeinek fűtéséhez és a központi fogház részére 1892. évre 372—400 köbméter első osztályú hasábos bukk vagy cser szaraz tűzifa szükségeltetik.

Ezen tűzifa szükségletnek biztosítása céljából a kir. ügyészség irodájában folyó évi szeptember 18-án d. e. 11 órákor nyilvános árlejtés tartatik s arra a vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek előre is megtekinthetők

Rimaszombat, 1891. július hó 28-án.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetés.

5163. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségeikhez vezető folyosónak világításához s a kir. központi fogház részére 1892. évre 1610—1630 kgrm amerikai kőolaj szükségeltetik.

Ezen kőolaj szükséglet biztosítása céljából folyó évi szeptember 18-ik napján d. e. 10 órákor a kir. ügyészség irodájában nyilvános árlejtés tartatik, arra a vállalkozók meghivatnak azzal, hogy az árlejtési feltételek előre is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1891. évi július hó 28-án.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Szerkesztői üzenetek.

V. K. A kéziratot megkaptuk, közelebből felhasználjuk.

J. L. Eddig a kéziratok halmaza késletett, — de a mi késik nem mulik.

F. M. Az érdekes pedagógiai cikkre sort keritünk.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Nyílt-tér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott ezennel köszönetét nyilvánítja minden rokoni, baráti és ismerőseinek, kik bold férje, néhai Csenka Albert gyászos elhunyt alkalmából részvétüknek kifejezést adtak és a temetési szertartásnál a rossz idő dacára is tömegesen megjelentek sziveskedtek.

Nagy-Rőcze, 1891. aug. 2-án.

Osz. Csenka Albertné.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetés.

Dr. Kalocsay Béla köz- és váltóügyvéd irodája Rimaszombatban a Kmetty- (ezelőtt Pokorágyi)-utczában 6. házszám alatt van.

Kereskedő tanuló!

Kern Adolf rimaszombati vas- és fűszerkereskedésében felfogadtatik egy jó családból való 13—14 éves ifju, ki legalább 2—3 gymnasiumi osztályt végzett. Értekezhetni lehet nevezettel bármikor.

Eladó ház.

Rimaszombatban, Szijjártó-utca 23. szám alatti ház szabad kézből eladó. Venni szándékozók értekezhetnek **Cseh László** timár-mesterrel ugyanott.

Hirdetés.

535. sz. — A néhai Miks Ferenczné hagyatékához tartozó Rózsa- és Kohári-utcai ház és belsőség felül ígérlet folytán — esetleg továbbá a pokorágyi-utcai kert belsőség f. év aug. hó 22-dik napjának d. u. 2 óráján önkéntes árverés útján Rimaszombat város árvaszékénél el fog adatni, a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek Huszt Lajos árvaszéki előadónál megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat, r. t. város árvaszékének 1891. évi augusztus 4-én tartott üléséből.

Szabó György, árvaszéki elnök.

Versenyárgyalási hirdetés.

2882. sz. — A kir. pénzügyigazgatóság és kir. adóhivatal együttes elhelyezésére szolgáló volt hadfelszerelési raktár átalakítása, vállalat és zárt ajánlati versenyárgyalás útján határoz-

tatván végrehajthatni. — felhivatnak mind azok, kik ezen építkezést elvállalni kívánják, hogy az iránti szabályszerűen kiállított, a vállalati összeget szám és betűvel kiírva tartalmazó, a kikiáltási 3992 frt 50 krnak 5% mint bánatpénzzel ellátott lepecsételt ajánlataikat, melyben kinyilatkoztatandó, hogy az építés alapjául elfogadott tervet ismerik, magokat annak alávetik — f. év augusztus hó 10-ikének d. e. 12 óráig a polgármesteri hivatalnál adják be.

A terv, költség-számítás és az árlejtési feltétel a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalnál megtekinthető.

Kelt szab. Rimaszombat, r. t. város tanácsának 1891. évi augusztus hó 4-én tartott ülésében.

Szabó György, polgármester.

Eladó malom.

A pelsüezi közbirtokosság tulajdonát képező 4 vízi kerékkel ellátott, alól csapó malom vízjoggal, kendertörővel, udvarral, kerttel és mintegy 1248 □ öl réttel a folyó év szeptember hó 7-én délelőtt 9 órákor Pelsőczőn a városházán nyilvános árverés útján el fog adatni. Venni szándékozók meghivatnak. A bánatpénz 100 frt o. ért., zárt ajánlatok is elfogadhatnak. — Feltételek addig is megtudhatók az igazgatónál.

Pelsőczőn, 1891. évi július 31.

Fridrich Vilmos,
közbirtokossági igazgató.

Hirdetés.

2804. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Vatach Mátyás** kokovai lakos végrehajthatónak **Gallo Lipa Pinzik Mária** és **Hona** végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és ennek 1886. évi márczius 30. napjától járó 6%-os kamatai 15 frt 78 kr. per 8 frt 48 kr. végrehajtási kérvényi 10 frt 05 fr árverési kérvényei és a még felmerülő költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében a r-szombati kir. törvényszék (a r-szombati kir. járásbírói) területén lévő Kokova községben fekvő a kokovai 216 sztjkyben foglalt 701., 702., 703., 3202., 3203., 3204. hrszok. 143. számú házból és urb. erdő s legelőből Gallo Lipa Pinzik Mariát és Honát illető felerészére az árverést 349 frtban ezennel megállapított kiküldetési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891-ik évi október hó 5-ik napján délelőtti 10 órákor Kokova községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldetési áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 34 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-dékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. május hó 21-én.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Vozáry Gy. kir. tszéki bíró.

szafalán és minden szaradó

0 mtre
1 kgr.
1 frt 50 kr.

F. F. C.

Fel minden
régibb szint

Christoph Ferenc

SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKS

Lehetővé teszi, hogy a szobák a márczius alatt is használattas-
sának, mivel a kellő mennyiségű szag és a lassú, ragadós szárazság,
mely az olajfűtőknek és az olajlámpák szájába, elkerültek.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a márcziust. A palló nedvségűgyval feltöltődött, anélkül, hogy
elcsúszná fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylaks,

sárgásbarnat és mahagonbarnat, mely akár csak az olaj-
fűtők fűti be a pallót s egyúttal fűt is ad. Ezért egyaránt
alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűt minden
fűtőt, k rabbi mazolást s bi van azután

tiszta fénylaks (színezetlen)

új pallókra és parhetre, mely csupán fényt ad. Különösen
parhetre s olajfűtőkkel már beázott egézei új pallókra való.
Csak fényt ad, emeltozva nem fűt el a kamratot.

Postacsomag, körülmény 33 négyzet méter. (két középna-
gyasú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9% márc.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Mutatványok és prosp-
ektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes. ek-
ről vigyázni a egésre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint
1850 éve letező gyártmányt sokféle utanozzak és hamisítják,
s sokkal rosszabb, s gyakran a cínak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A Václav szobapalló gyártása a családi és egyedi gyártója,
Prága, II. Berlin.

Kapható Rimaszombatban: BRAUN
ZSIGMOND vaskereskedésében.